

ПРЕПОРАКИ ЗА ТАРИФИРАЊЕ ЗА ТОЛКУВАЊЕ ОД ДАЛЕЧИНА

Додаток 2020
ТОЛКУВАЊЕ ОД ДАЛЕЧИНА

ЗДРУЖЕНИЕ НА ПРЕВЕДУВАЧИ И ТОЛКУВАЧИ
НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА (ЗПРМ)

Мај 2020

ПРЕПОРАКИ ЗА ТАРИФИРАЊЕ ЗА ТОЛКУВАЊЕ ОД ДАЛЕЧИНА	3
Толкување од далечина во нормални услови	3
Работен ден на толкувачот	4
Хонорари	4
Толкување од далечина во вонредни услови на пандемија	4

Со овој документ НЕ е опфатено толкување на телефонски повици и аудио-конференции.

Текстот во овие Препораки треба да им послужи на нарачателите на толкување од далечина како извор на информации за тоа што треба да очекуваат од аспект на услови за работа и чинење на толкувањето од далечина, како и да претставува показател за толкувачите во поглед на професионалните и деловните стандарди што треба да ги исполнат кога работат толкување од далечина и ги вреднуваат своите услуги. Препорачаните тарифи што се содржани во овој текст се однесуваат само на локалниот македонски пазар, додека текстуалниот дел се однесува на секој пазар.

Сите препорачани цени се во бруто износ и ги вклучуваат деловните трошоци, даночните обврски и трошоците за пензиско и здравствено осигурување. Во овој износ не се вклучени сите други дополнителни трошоци. За да се дојде до нето цената, од бруто износот треба да се одземе процентот за персонален данок (согласно новиот *Закон за персонален данок на личен доход* што е во сила од 1 јануари 2019 г.).

ПРЕПОРАКИ ЗА ТАРИФИРАЊЕ ПРИ ТОЛКУВАЊЕ ОД ДАЛЕЧИНА

Толкување од далечина во нормални услови

1. **Толкување од далечина** се случува кога толкувачот и говорникот не се на иста локација, а толкувањето е овозможено преку информациска и комуникациска технологија, (ИСО 20108), претежно преку интернет.
2. **ЗПРМ строго препорачува користење само на симултано толкување** при толкување од далечина.
3. **Консекутивно толкување од далечина не се препорачува** поради преголемиот број фактори што го отежнуваат. Но, доколку консекутивното толкување е единствено решение, секогаш мора да се ангажираат најмалку 2 толкувачи за иста јазична комбинација, мора да бидат исполнети стандардите од точка 7, и мора да се вложат сите напори толкувачот да има добар видик на говорникот, вклучително и усните, панелот, гостите, како и материјалите или презентациите што ќе се прикажуваат на публиката. Сите шумови кај говорникот мора да се отстранат. Со оглед на фактот што во ваква ситуација толкувачот нема никаква контрола врз надворешните фактори што влијаат врз неговата работа **не може да се очекува толкувачот да го гарантира квалитетот на услугата.**
4. За да се обезбеди квалитет на толкувањето и да се заштити здравјето на толкувачите строго мора да се внимава на исполнувањето на барањата за работните услови на толкувачите согласно соодветните стандарди на АИИК¹, ЗПРМ и на ИСО. За повеќе информации прочитајте ги „Насоките за толкување од далечина“² на АИИК и ЗПРМ.
5. Толкувачот мора да е во можност да работи во тим со најмалку уште еден толкувач од својот јазичен пар и со тимовите толкувачи од другите јазични парови (на онлајн настани со повеќе од 2 работни јазика).
6. За да можат делотворно да соработуваат сите толкувачи треба да се наоѓаат во иста просторија или во ист простор кој се нарекува **Центар за толкување од далечина.**
7. **Центар за толкување од далечина** е простор или место каде е овозможено користење на соодветна платформа кој нуди можности заедно да работи еден јазичен тим (кабина) или неколку јазични тимови (кабини). Притоа, толкувачите добиваат и звук и слика. Просторот, платформата за толкување и квалитетот на звукот и сликата мора да ги задоволуваат барањата на ИСО стандардите ИСО/ПАС 24019:2020 (платформи за толкување од далечина), ИСО 20108:2017 (квалитет на звук и слика), ИСО 2603:2016 (фиксни кабини), ИСО 4043:2016 (мобилни кабини) и ИСО 20109:2016 (опрема за симултан превод).
8. Во центарот за толкување од далечина мора да има присутен техничар.
9. Неопходно е посебните јазични тимови (кабини) да бидат заедно на иста локација за да се избегне дополнително **когнитивно оптоварување.**
10. За снимање и веб-стриминг на настан со толкување од далечина неопходно е да се добие согласност од толкувачот, согласно регулативата за интелектуална сопственост.
11. **Толкување од далечина од дома не ги исполнува професионалните стандарди за квалитет на толкувањето и за здравје на толкувачите.** Во домашни услови толкувачот нема никаква контрола врз условите за работа, бучавата од околината, интернет-врската, комуникацијата со партнерот, технологијата, преносот на слика и звук, акустични инциденти и шокови, и тн. Следствено, во такви услови **од толкувачите не може да се бара или очекува професионална услуга.**
12. За сите прашања што не се опфатени со овие препораки за тарифирање важат „Општите препораки за тарифирање на превод и толкување 2019“ (<https://bit.ly/2ZcYbWz>) на ЗПРМ.

¹ International Association of Conference Interpreters (AIIC) / Меѓународно здружение на конференциски толкувачи.

² <https://aiic.net/page/8734/>

Работен ден на толкувачот

1. Толкувањето од далечина предизвикува **дополнително когнитивно оптоварување и замор** кај толкувачите поради повеќе фактори: прекини во преносот или проблеми со интернет-врската, прекини во преносот или проблеми со приспособувањето на оптимална слика и звук за работа поради ограничувањата на платформите, преоптовареност на очите од екраните, неможност толкувачот целосно да го приспособи звукот на своите потреби (нема ниски и високи тонови, само јачина), немањето доволно сигнали на невербален говор поради далечината и немањето видик, несоодветна синхронизација на звукот и усните, звучни инциденти и шокови, несоодветна комуникација со партнерот кога партнерот е на друга локација и сл.
2. Од сите овие причини, **при толкување од далечина, работниот ден на толкувачот не треба да надмине 5 часа сосе паузи**. Паузите на секои 120 минути се неопходни за толкувачите да можат да ја одржат концентрацијата.
3. Доколку ангажманот трае подолго од 5 часа треба да се ангажираат 3 толкувачи или втор тим од двајца толкувачи за секој јазичен пар (кабина).

Хонорари

1. Хонорарот за толкување од далечина е искажан во **брuto** износ и ги опфаќа сите деловни и даночни трошоци на толкувачот.
2. Хонорарот за толкување од далечина изнесува:

- час	70 евра
- до 3 часа	150 евра
- до 5 часа	230 евра
- секој час над 5 часа	70 евра
3. Цените се однесуваат само на ангажманот на толкувачот и во нив не е пресметан закупот на центарот за толкување од далечина и услугите на техничарот.
4. Ако нарачател е организација која има склучено договор со Меѓународното здружение на конференциски толкувачи (AIIC), ќе се применува брuto надоместокот утврден со тој договор.
5. Ако нарачател е организација која нема склучено договор со AIIC, и е со седиште во земја членка на ЕУ, ќе се применува брuto надоместокот од договорот склучен помеѓу AIIC и ЕУ.
6. За клиенти надвор од Македонија што не се опфатени со точките 5. и 6. цената изнесува 350 евра брuto.

Толкување од далечина во вонредни услови на пандемија

1. Секогаш кога е возможно треба да се создадат условите за работа опишани погоре.
2. **Само додека траат вонредните мерки за пандемијата** може да се толкува од дома и на платформи што ги немаат сите функции што им се неопходни на толкувачите, како на пр. Зум.
3. **Не може да се бара или да се очекува од толкувачите во домашни услови да гарантираат квалитет на својата услуга** поради преголемиот број фактори што се надвор од нивна контрола ((не)функционирање на техниката, соодветност на онлајн-платформата, квалитет на видео и аудио, постојаност на интернет-врската, домашна средина која не е заштитена од бучава итн.). Организаторот е должен да се информира за условите за работа од дома со кои располагаат толкувачите и е одговорен за сите технички проблеми што може да настанат.
4. За повеќе информации прочитајте ги „Препораките за толкување од далечина во услови на пандемија со КОВИД-19“ (<https://bit.ly/36CrwLO>) на ЗПРМ.